

RAČUNSKO SODIŠČE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Uspešnost in učinkovitost sistema odločanja o pravicah iz javnih sredstev

Ljubljana, 16. julij 2013

RAČUNSKO SODIŠČE
REPUBLIKE SLOVENIJE

O reviziji

Revidiranca:

- Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (ministrstvo) in
- Skupnost centrov za socialno delo Slovenije.

Cilj revizije je odgovoriti na vprašanja:

- Ali so bile aktivnosti pri uvedbi sistema odločanja o pravicah iz javnih sredstev **učinkovite**?
- Ali je bil **sistem uspešno vzpostavljen**?
- Ali je **sistem** odločanja o pravicah iz javnih sredstev **učinkovit**?
- Ali so **cilji** in pričakovani **rezultat** uvedbe sistema **doseženi**?

O novem sistemu odločanja o pravicah iz javnih sredstev 1/5

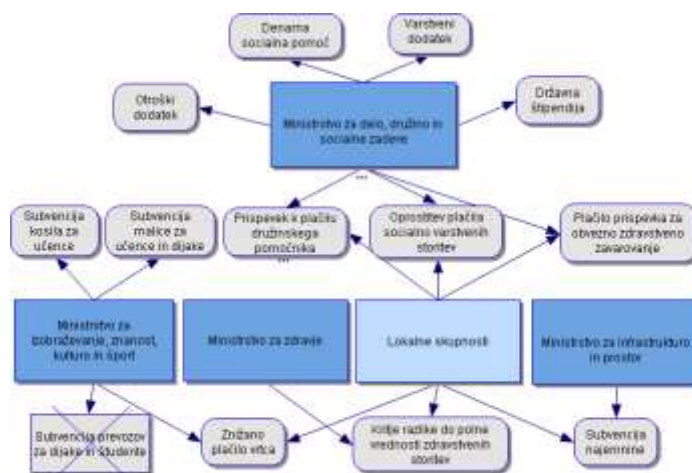
- Cilj novega sistema:
 - večja učinkovitost pri dodeljevanju denarne socialne pomoči (ReNPSV06-10*),
 - učinkovitejša in pravična politika dodeljevanja socialnih transferov (Predlog ZUPJS**).
- Časovnica nastajanja novega sistema:
 - 28. 11. 2006: delovno gradivo ZUPJS,
 - 29. 4. 2010: Predlog ZUPJS (prva obravnava v DZ),
 - 14. 8. 2010: uveljavitev ZUPJS,
 - 1. 6. 2011: prvotni rok za začetek uporabe ZUPJS,
 - 1. 1. 2012: začetek uporabe ZUPJS.

* Resolucija o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2006–2010

** Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev

Računsko sodišče Republike Slovenije <http://www.rs-rs.si>

O novem sistemu odločanja o pravicah iz javnih sredstev 2/5

RAČUNSKO SODIŠČE
REPUBLIKE SLOVENIJE

O novem sistemu odločanja o pravicah iz javnih sredstev 3/5

- **Bistveni ukrepi** glede na stari sistem:
 - ena vstopna točka in eno mesto odločanja,
 - ena vloga za več pravic,
 - vrstni red uveljavljanja pravic,
 - enotna opredelitev oseb, dohodka in premoženja,
 - enotno upoštevanje materialnega položaja oseb v okviru iste pravice,
 - pridobivanje podatkov iz uradnih evidenc.
- **Stroški uvedbe** novega sistema znašajo vsaj **8.196.246** evrov, od tega stroški vzpostavitve programske rešitve ISCSD2* vsaj **1.990.245** evrov.

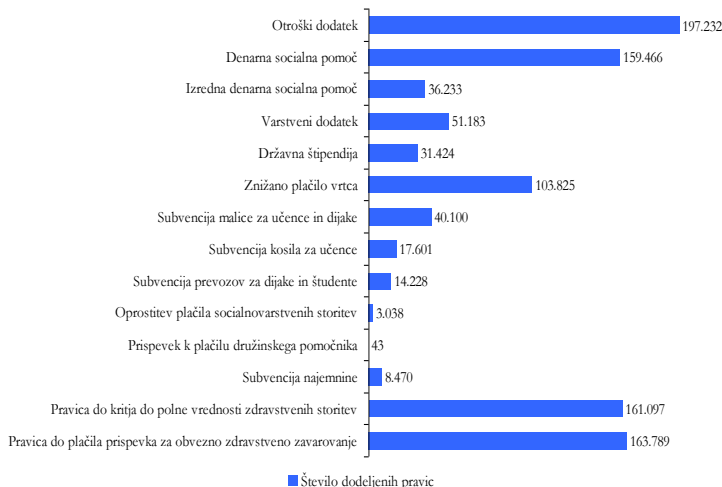
* Informacijski sistem za centre za socialno delo

RAČUNSKO SODIŠČE
REPUBLIKE SLOVENIJE

O novem sistemu odločanja o pravicah iz javnih sredstev 4/5

Število dodeljenih pravic do 26. 9. 2012

O novem sistemu odločanja o pravicah iz javnih sredstev 5/5

507 mio evrov

Otroški dodatek
Denarna socialna
pomoč
Varstveni dodatek
Državna štipendija

??? evrov

Znižano plačilo vrtca
Subvencija malice za učence in dijake
Subvencije kosila za učence
Subvencije prevozov za dijake in študente
Oprostitev plačila socialnovarstvenih storitev
Prispevek k plačilu družinskega pomočnika
Subvencija najemnine
Kritje razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev
Plačilo prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje

Razkritja in ocene revizije 1/6

Načrtovanje sistema ni bilo ustrezno, ker:

- niso bili ustrezno določeni cilji uvedbe novega sistema,
- niso bile ocenjene slabosti predhodne ureditve socialnih transferov,
- ni bil ocenjen pričakovan učinek novega sistema,
- niso bile natančno določene odgovornosti in naloge ter roki za izvajanje nalog,
- finančni in terminski načrti za informacijsko podporo niso bili pregledni in vnaprej natančno določeni – za projekt eSociala je bila ocena stroškov npr. med 4,75 mio in 10,7 mio evrov.

Razkritja in ocene revizije 2/6

Priprave na uvedbo novega sistema **niso bile dovolj učinkovite**, ker do začetka uporabe ZUPJS:

- dodatni prostori in kadri niso bili v celoti zagotovljeni,
- javni uslužbenci niso bili dovolj dobro usposobljeni,
- ni bila vzpostavljena učinkovita informacijska podpora.

Računsko sodišče Republike Slovenije • <http://www.rs-rs.si>

Razkritja in ocene revizije 3/6

Aktivnosti pri uvedbi novega sistema ***niso bile dovolj učinkovite***, ker:

- načrtovanje sistema ni bilo ustrezno,
- priprave na uvedbo novega sistema niso bile dovolj učinkovite.

Zato nov sistem tudi po z zakonom določeni 7-mesečni odložitvi roka za začetek uporabe ZUPJS **ni bil v celoti uspešno vzpostavljen.**

Računsko sodišče Republike Slovenije • <http://www.rs-rs.si>

RAČUNSKO SODIŠČE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Razkritja in ocene revizije 4/6

Izvajanje sistema odločanja o pravicah **ni bilo učinkovito** zaradi:

- neučinkovite informacijske podpore,
- zapletene pravne ureditve pravic,
- neučinkovitih postopkov ugotavljanja materialnega položaja oseb,
- neučinkovitih postopkov izdajanja odločb,
- ročnega posredovanja nekaterih podatkov.

Kljub temu:

- so bili postopki pri odločanju v okviru posamezne pravice enotni,
- je bila v okviru iste pravice omogočena enaka obravnava oseb pri ugotavljanju materialnega položaja in s tem zagotovljena večja pravičnost pri dodeljevanju pravic,
- so bili postopki uveljavljanja pravic z vidika posameznika učinkoviti.

Računsko sodišče Republike Slovenije • <http://www.rs-rs.si>

RAČUNSKO SODIŠČE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Razkritja in ocene revizije 5/6

Novi sistem je:

- **zapleten** (veliko število predpisov, nepreglednost pravnih podlag, ločeni funkciji odločanja in financiranja, različni financerji za različne ali celo iste pravice),
- **nepregleden** (ni podatka o znesku vseh pomoči, ki jih prejme posameznik niti o znesku vseh pravic iz javnih sredstev, ki jih financira država in lokalne skupnosti, ni podatka o številu vseh vlog, vključene so pravice, ki niso nujno socialni transferi, izdajanje več odločb za različne pravice, ne pa za vsako pravico posebna odločba),
- **premalo učinkovit** (zamude pri izdaji odločb, neučinkoviti postopki odločanja zaradi neučinkovite informacijske podpore, ročnega posredovanja podatkov in nezadostne pripravljenosti uslužbencev)
- zagotovil **podlage za večjo pravičnost**, ni pa **odpravil vseh tveganj za zlorabe**.

Razkritja in ocene revizije 6/6

Pričakovani učinek glede učinkovitejših in pravičnih politike dodeljevanja socialnih transferov **ni bil v celoti dosežen**.

Sistem ni enostaven in ni pregleden in bi lahko bil bolj učinkovit. Kljub temu pa so bile z določitvijo oseb, premoženja in dohodkov ter zagotovitvijo pridobivanja teh podatkov iz uradnih zbirk podatkov zagotovljene učinkovite podlage za večjo pravičnost dodeljevanja pravic iz javnih sredstev.

Ministrstvo **ne pozna odgovora** na vprašanje, ali prejmejo pomoč osebe, ki jo resnično nujno potrebujejo in si je ne morejo same zagotoviti ter ali je ta pomoč zadostna za zagotovitev socialne varnosti in blaginje.

Zahteva za predložitev odzivnega poročila

Računsko sodišče je **zahtevalo**, naj ministrstvo v roku 90 dni izkaže, da je začelo s postopkom za sklenitev akta oziroma sklenilo akt z Ministrstvom za notranje zadeve, v katerem so natančno določene odgovornosti posameznega ministrstva, javnih uslužbencev in morebitnih zunanjih izvajalcev za zagotavljanje informacijske varnosti ter delovanje informacijske podpore odločanju pravic iz javnih sredstev.

Priporočila

Računsko sodišče je ministrstvu **priporočilo**, naj se ob morebitni pripravi predloga za spremembe in dopolnitve sistema odločanja o pravicah iz javnih sredstev natančno opredeli predvsem do tega, katere pravice iz javnih sredstev so namenjene zagotavljanju pomoči resnično tistim osebam, ki so materialno ogrožene in si same ne morejo zagotoviti materialne blaginje.

Priporočila se nanašajo še na zagotovitev mehanizmov za večjo učinkovitost informacijske podpore in izdajanja odločb ter boljšo usposobljenost kadrov.